P10_TA(2024)0065

Powołanie, kompetencje, skład liczbowy i długość kadencji Komisji Specjalnej ds. Europejskiej

Tarczy Demokracji

Decyzja Parlamentu Europejskiego z dnia 18 grudnia 2024 r. w sprawie powołania, kompetencji, składu liczbowego i długości kadencji Komisji Specjalnej ds. Europejskiej Tarczy Demokracji (2024/2999(RSO))

(C/2025/1981)

Parlament Europejski,

— uwzględniając projekt decyzji Konferencji Przewodniczących,

— uwzględniając komunikat Komisji w sprawie europejskiego planu działania na rzecz demokracji (COM(2020)0790),

— uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2065 z dnia 19 października 2022 r. w sprawie jednolitego rynku usług cyfrowych i zmiany dyrektywy 2000/31/WE (akt o usługach cyfrowych) ([1]) oraz rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/1925 z dnia 14 września 2022 r. w sprawie kontestowalnych i uczciwych rynków w sektorze cyfrowym oraz zmiany dyrektyw (UE) 2019/1937 i (UE) 2020/1828 (akt o rynkach cyfrowych) ([2]),

— uwzględniając swoją rezolucję z 20 października 2021 r. w sprawie europejskich mediów w dekadzie cyfrowej – plan działania na rzecz wsparcia odbudowy i transformacji ([3]),

— uwzględniając kodeks postępowania w zakresie zwalczania dezinformacji z 2022 r.,

— uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1937 z dnia 23 października 2019 r. w sprawie ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa Unii ([4]),

— uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2557 z dnia 14 grudnia 2022 r. w sprawie odporności podmiotów krytycznych i uchylającą dyrektywę Rady 2008/114/WE ([5]),

— uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1083 z dnia 11 kwietnia 2024 r. w sprawie ustanowienia wspólnych ram dla usług medialnych na rynku wewnętrznym i zmiany dyrektywy 2010/13/UE (europejski akt o wolności mediów) ([6]),

— uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1069 z dnia 11 kwietnia 2024 r. w sprawie ochrony osób, które angażują się w debatę publiczną, przed oczywiście bezzasadnymi roszczeniami lub stanowiącymi nadużycie postępowaniami sądowymi (strategiczne powództwa zmierzające do stłumienia debaty publicznej) ([7]),

— uwzględniając opublikowany w marcu 2021 r. zestaw unijnych narzędzi służących ograniczeniu ryzyka w zakresie cyberbezpieczeństwa w sieciach 5G,

— uwzględniając komunikat Komisji w sprawie obrony demokracji (COM(2023)0630),

— uwzględniając wniosek Komisji z 12 grudnia 2023 r. dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającej zharmonizowane wymogi na rynku wewnętrznym dotyczące przejrzystości reprezentacji interesów w imieniu państw trzecich oraz zmieniającej dyrektywę (UE) 2019/1937 (COM(2023)0637),

— uwzględniając zalecenia Komisji w sprawie odpornych procesów wyborczych sprzyjających włączeniu społecznemu w Unii oraz uwydatnienia europejskiego charakteru i usprawnienia procesu wyborów do Parlamentu Europejskiego (C(2023)8626), a także w sprawie propagowania zaangażowania obywateli i organizacji społeczeństwa obywatelskiego w procesy kształtowania polityki publicznej oraz ich skutecznego uczestnictwa w tych procesach (C(2023)8627),

([1]) Dz.U. L 277 z 27.10.2022, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj.
([2]) Dz.U. L 265 z 12.10.2022, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/1925/oj.
([3]) Dz.U. C 184 z 5.5.2022, s. 71.
([4]) Dz.U. L 305 z 26.11.2019, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1937/oj.
([5]) Dz.U. L 333 z 27.12.2022, s. 164, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2557/oj.
([6]) Dz.U. L, 2024/1083, 17.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1083/oj.
([7]) Dz.U. L, 2024/1069, 16.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1069/oj.

— uwzględniając swoją rezolucję z 9 marca 2022 r. w sprawie obcych ingerencji we wszystkie procesy demokratyczne w Unii Europejskiej, w tym dezinformacji ([8]) (INGE 1),

— uwzględniając swoją rezolucję z 1 czerwca 2023 r. w sprawie obcych ingerencji we wszystkie procesy demokratyczne w Unii Europejskiej, w tym dezinformacji ([9]) (INGE 2),

— uwzględniając swoje zalecenie z 15 czerwca 2023 r. dla Rady i Komisji w następstwie dochodzenia w sprawie zarzutów naruszenia prawa Unii i niewłaściwego administrowania w jego stosowaniu w odniesieniu do oprogramowania Pegasus i równoważnego oprogramowania szpiegowskiego ([10]),

— uwzględniając sprawozdanie z 30 października 2024 r. pt. „Safer Together – Strengthening Europe's Civilian and Military Preparedness and Readiness" [Razem bezpieczniej – wzmocnienie gotowości cywilnej i wojskowej oraz przygotowania w Europie], sporządzone przez byłego prezydenta Republiki Finlandii Sauliego Niinistö w roli specjalnego doradcy przewodniczącej Komisji Europejskiej,

— uwzględniając art. 213 Regulaminu,

A. mając na uwadze, że obca ingerencja to poważne naruszenie powszechnych wartości i zasad, na których opiera się Unia, takich jak godność człowieka, wolność, równość, solidarność, poszanowanie praw człowieka i podstawowych wolności, demokracja i praworządność; mając na uwadze, że istnieją dowody na to, iż działające w złych intencjach i autorytarne państwowe podmioty zagraniczne i działające w złych intencjach podmioty niepaństwowe wykorzystują manipulowanie informacjami i inne metody, aby ingerować w procesy demokratyczne w Unii; mając na uwadze, że takie ataki wprowadzają w błąd i oszukują obywateli oraz wpływają na ich zachowania wyborcze, podsycają debaty prowadzące do podziałów, dzielą, polaryzują i wykorzystują podatność społeczeństw na zagrożenia, promują nawoływanie do nienawiści, pogarszają sytuację słabszych grup społecznych, które są bardziej narażone na dezinformację, zakłócają integralność demokratycznych wyborów i referendów, wzbudzają nieufność do rządów krajowych, władz publicznych, porządku demokratycznego i praworządności, a ich celem jest destabilizacja europejskiej demokracji; mając na uwadze, że kwestia ta stała się kwestią bezpieczeństwa wewnętrznego i ochrony całego społeczeństwa Unii;

B. mając na uwadze, że Rosja nieustannie i od wielu lat, a ze szczególną intensywnością w okresie poprzedzającym napaść Rosji na Ukrainę, która miała miejsce 24 lutego 2022 r., i w trakcie trwania agresji, prowadzi kampanię dezinformacyjną o niespotykanej napastliwości i skali w celu wprowadzenia w błąd własnych obywateli w kraju oraz całej społeczności międzynarodowej; mając na uwadze, że aby wykorzystać możliwości wzajemnej wymiany informacji i najlepszych praktyk, istnieje potrzeba stałego wspierania Ukrainy i Mołdawii oraz ścisłej współpracy z tymi krajami w tym zakresie, ale także z siłami proeuropejskimi w Gruzji i krajach Bałkanów Zachodnich, które stoją w obliczu silnej ingerencji Rosji w proces konwergencji z Unią;

C. mając na uwadze, że próby ingerowania w funkcjonowanie demokracji w Unii i jej państwach członkowskich, podejmowane przez podmioty państwowe z krajów trzecich i podmioty niepaństwowe działające w złych intencjach, oraz wywieranie presji na wartości zapisane w art. 2 Traktatu o Unii Europejskiej za pomocą ingerencji w złych intencjach stanowią część szerszej destrukcyjnej tendencji, której doświadczają demokracje na całym świecie;

D. mając na uwadze, że działające w złych intencjach podmioty nadal starają się ingerować w procesy wyborcze oraz wykorzystują otwartość i pluralizm naszych społeczeństw, aby atakować procesy demokratyczne i osłabiać odporność Unii i jej państw członkowskich;

E. mając na uwadze, że wrogie podmioty autokratyczne coraz częściej prowadzą kampanie dezinformacyjne wymierzone w działalność delegatur Unii; mając na uwadze, że jest to wyraźna próba utrudnienia strategicznej komunikacji Unii za granicą;

F. mając na uwadze, że przed 8 października 2024 r. Unii i jej państwa członkowskie nie posiadały specjalnego systemu sankcji w związku z obcymi ingerencjami i kampaniami dezinformacyjnymi organizowanymi przez wrogie podmioty państwowe z krajów trzecich, a zatem podmioty takie mogły bezpiecznie zakładać, iż mogą prowadzić kampanie destabilizacyjne wymierzone w Unię bez żadnych konsekwencji;

G. mając na uwadze, że brakuje wspólnej definicji i zrozumienia tego zjawiska, a w obowiązujących przepisach i strategiach politycznych na szczeblu Unii i na szczeblu krajowym, mających na celu wykrywanie obcych ingerencji oraz zapobieganie i przeciwdziałanie im, wciąż istnieje wiele braków i luk prawnych;

H. mając na uwadze, że prawdopodobnie obce ingerencje, dezinformacja oraz liczne ataki na demokrację i zagrożenia dla niej będą się nasilać i będą przeprowadzane w bardziej wyrafinowany sposób;

I. mając na uwadze, że wcześniejsze zalecenia Parlamentu dotyczące przeciwdziałania szkodliwym obcym ingerencjom w procesy demokratyczne Unii przyczyniły się do ogólnego zrozumienia tej kwestii w Unii i do większej świadomości w tej dziedzinie;

([8]) Dz.U. C 347 z 9.9.2022, s. 61.
([9]) Dz.U. C, C/2023/1226, 21.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/1226/oj.
([10]) Dz.U. C, C/2024/494, 23.1.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/494/oj.

J. mając na uwadze, że wysłuchania i prace komisji specjalnych INGE 1 i INGE 2 przyczyniły się do publicznego uznania i kontekstualizacji tych kwestii oraz z powodzeniem ukształtowały unijną debatę na temat obcych ingerencji w procesy demokratyczne i na temat dezinformacji;

K. mając na uwadze, że potrzebna jest globalna, wielostronna współpraca i wsparcie między partnerami o podobnych poglądach, w tym parlamentarzystami, na rzecz przeciwdziałania dezinformacji i obcym ingerencjom podejmowanym w złych intencjach; mając na uwadze, że demokracje rozwinęły zaawansowane umiejętności i strategie przeciwdziałania tym zagrożeniom i atakom;

L. mając na uwadze, że przeciwdziałanie obcym ingerencjom, dezinformacji i zagrożeniom dla demokracji wymaga wieloaspektowego podejścia, aby propagować krytyczne myślenie oraz umiejętności korzystania z mediów i informacji, a także wsparcie na rzecz zaangażowania obywatelskiego i edukacji w zakresie demokracji;

M. mając na uwadze, że zagrożenia i ataki hybrydowe mogą prowadzić do międzysektorowych kryzysów na pełną skalę mających szkodliwy wpływ na bezpieczeństwo i ochronę, dobrostan obywateli oraz funkcjonowanie społeczeństwa i gospodarki jako całości, co stanowi kluczowe wyzwanie w zakresie spraw wewnętrznych Unii; mając na uwadze, że ta nowa rzeczywistość wymaga solidniejszego podejścia do zarządzania kryzysowego Unii oraz gotowości cywilnej i obronnej, konstruowania prognoz strategicznych i przewidywania strategicznego, a także wzmacniania zdolności wczesnego ostrzegania, wykrywania, analizy i koordynacji operacyjnej;

1. podejmuje decyzję o powołaniu komisji specjalnej o nazwie „Komisja Specjalna ds. Europejskiej Tarczy Demokracji"; postanawia, że komisja te będzie wykonywać, we współpracy i porozumieniu z właściwymi komisjami stałymi w odniesieniu do ich uprawnień i obowiązków wynikających z załącznika VI do Regulaminu, następujące zadania:

   a) ocena właściwych istniejących i planowanych przepisów i strategii politycznych, aby wykryć kolejne ewentualne luki, braki i pokrywające się aspekty, które mogłyby zostać wykorzystane do podejmowanych w złych intencjach ingerencji w procesy demokratyczne, w tym jeśli chodzi o następujące zagadnienia:

      (i) strategie polityczne, wnioski ustawodawcze i struktury, które mają zostać ustanowione w ramach europejskiej tarczy demokracji i które już ustanowiono w ramach europejskiego planu działania na rzecz demokracji, a także odpowiednie instrumenty w ramach Strategicznego kompasu, takie jak unijny zestaw narzędzi do przeciwdziałania zagrożeniom hybrydowym;

      (ii) możliwości współpracy między agencjami Unii a organami krajowymi w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych, w tym do celów wymiany informacji, danych wywiadowczych i zaawansowanych mechanizmów wykrywania;

      (iii) strategie polityczne i zalecenia przedstawione w sprawozdaniu z 30 października 2024 r. pt. „Safer Together – Strengthening Europe's Civilian and Military Preparedness and Readiness" [Razem bezpieczniej – wzmocnienie gotowości cywilnej i wojskowej oraz przygotowania w Europie];

      (iv) strategie polityczne, które przyczyniają się do procesów demokratycznych Unii, odporności demokratycznej dzięki znajomości sytuacji, umiejętności korzystania z mediów i informacji, pluralizmu mediów i niezależnego dziennikarstwa, promowania zaangażowania obywatelskiego, edukacji, krytycznego myślenia oraz podnoszenia świadomości i zwiększania aktywności obywateli;

      (v) odporność demokratyczna na rodzime zagrożenia i ataki hybrydowe oraz szkodliwe ingerencje;

      (vi) ingerencja z wykorzystaniem platform internetowych, w szczególności poprzez dogłębną ocenę odpowiedzialności i wpływu bardzo dużych platform internetowych na demokrację i procesy demokratyczne w Unii;

      (vii) wpływ ingerencji na infrastrukturę krytyczną i sektory strategiczne, w tym inwestycje zagraniczne i własność nieruchomości znajdujących się w Unii;

      (viii) zagrożenia i ataki hybrydowe, w tym między innymi: cyberataki, w tym cyberataki na cele wojskowe i niewojskowe, treści tekstowe i audiowizualne stworzone przez człowieka, a także treści generowane przez sztuczną inteligencję i treści typu „deepfake" wykorzystywane do celów obcej ingerencji i dezinformacji, ingerencja w instytucje polityczne, wpływy gospodarcze lub wymuszenie ekonomiczne, ingerencja za pośrednictwem globalnych podmiotów przez przeciąganie elit na swoją stronę, w ramach narodowych diaspor, na uniwersytetach i podczas wydarzeń kulturalnych, ukryte finansowanie działalności politycznej przez działające w złych intencjach podmioty zagraniczne i działających w złych intencjach darczyńców zagranicznych, zagraniczne działania w zakresie manipulacji informacjami i ingerencji w informacje wymierzone w działania Unii za granicą oraz wykorzystywanie sztucznie stworzonych przepływów migracyjnych poprzez zwiększoną rolę podmiotów państwowych;

      (ix) strategie polityczne zapewniające wysoki wspólny poziom cyberbezpieczeństwa w Unii i odporność na cyberataki w przypadku, gdy są one wymierzone przeciwko procesom demokratycznym;

      (x) rola działających w złych intencjach podmiotów państwowych i niepaństwowych, ich sposób działania i finansowania, a także sabotaż fizyczny uprawiany przez te podmioty;

      (xi) wpływ ingerencji na prawa mniejszości i inne dyskryminowane grupy;

(xii) odstraszanie, demaskowanie ataków i zbiorowe środki zaradcze, w tym sankcje;

(xiii) sąsiedztwo i współpraca globalna oraz multilateralizm;

(xiv) ingerencja w Unii i państwach trzecich dokonywana przez podmioty mające siedzibę w Unii;

(xv) strategie polityczne i środki, które mają zapewnić sprawiedliwość i uczciwość wyborów oraz wzmocnić demokratyczne mechanizmy kontroli i równowagi;

b) opracowanie, w ścisłej współpracy z właściwymi komisjami stałymi, sugestii i propozycji, w jaki sposób w dalszym ciągu eliminować te braki, aby zwiększyć odporność Unii na zagrożenia i ataki hybrydowe, w tym obce manipulacje informacjami i ingerencje w informacje, oraz w jaki sposób poprawić ramy prawne i instytucjonalne Unii;

c) ocena działań Komisji i Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych w zakresie walki z obcymi manipulacjami informacjami i ingerencjami w informacje oraz zagrożeniami i atakami hybrydowymi;

d) przeciwdziałanie kampaniom informacyjnym i strategicznej komunikacji wrogich państw trzecich, w tym kampaniom prowadzonym za pośrednictwem działających w Unii podmiotów i organizacji, które szkodzą celom Unii i które stworzono, aby wywierać wpływ na jej opinię publiczną;

e) monitorowanie, w razie potrzeby, wdrażania sprawozdań komisji specjalnych INGE 1 i INGE 2;

f) zwiększenie ogólnej odporności instytucjonalnej na obce ingerencje, zagrożenia i ataki hybrydowe oraz dezinformację;

g) utrzymywanie stosunków z innymi instytucjami i organami Unii, organami państw członkowskich, innymi organizacjami międzynarodowymi i zgromadzeniami międzyparlamentarnymi, społeczeństwem obywatelskim, a także partnerami państwowymi i niepaństwowymi w odnośnych państwach trzecich w kwestiach, które wchodzą w zakres odpowiedzialności tej komisji, aby wzmocnić działania Unii podejmowane przeciwko zagrożeniom i atakom hybrydowym oraz wewnętrznym i obcym manipulacjom informacjami i ingerencjom w informacje; współpraca w szczególności z partnerami państwowymi i niepaństwowymi w Ukrainie i Mołdawii oraz z proeuropejskimi partnerami w Gruzji, a także z krajami Bałkanów Zachodnich; przeciwdziałanie manipulowanym narracjom z Rosji z uwagi na krytyczne i ciągłe zagrożenie, jakie Rosja stwarza dla stabilności i bezpieczeństwa w całej Unii;

2. postanawia, że jeżeli działalność komisji specjalnej obejmie przesłuchania, z których zeznania mają charakter poufny lub zawierają dane osobowe, lub obejmie wymianę poglądów lub wysłuchania z udziałem organów lub podmiotów na temat informacji poufnych, w tym badań naukowych lub ich części, którym przyznano status poufności zgodnie z art. 63 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 ([11]), to posiedzenia odbywać się będą przy drzwiach zamkniętych; postanawia ponadto, że świadkowie i eksperci mają prawo wygłosić oświadczenie lub złożyć zeznanie przy drzwiach zamkniętych;

3. postanawia, że listy osób zaproszonych na publiczne posiedzenia i osób biorących w nich udział oraz protokoły z tych posiedzeń będą podawane do wiadomości publicznej;

4. postanawia, że dokumenty poufne otrzymane przez komisję specjalną będą poddawane ocenie na podstawie procedury określonej w art. 227 Regulaminu; postanawia ponadto, że informacje te mogą być wykorzystywane wyłącznie do sporządzenia końcowego sprawozdania komisji specjalnej;

5. postanawia, że komisja specjalna będzie liczyć 33 członków;

6. postanawia, że okres sprawowania mandatu komisji specjalnej wynosi 12 miesięcy i rozpoczyna się z dniem jej posiedzenia inauguracyjnego;

7. postanawia, że komisja specjalna może przedstawić Parlamentowi sprawozdanie śródokresowe; postanawia ponadto, że najpóźniej podczas sesji miesięcznej w styczniu 2026 r. komisja ta przedłoży Parlamentowi sprawozdanie końcowe dotyczące określonych w pkt 1 zagadnień oraz zawierające ustalenia faktyczne i zalecenia odnoszące się do środków i inicjatyw, które należy podjąć, bez uszczerbku dla kompetencji komisji stałych zgodnie z załącznikiem VI do Regulaminu; podkreśla, że zalecenia komisji specjalnej należy uwzględniać w pracach właściwych komisji stałych.

([11]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 z dnia 21 października 2009 r. dotyczące wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin i uchylające dyrektywy Rady 79/117/EWG i 91/414/EWG (Dz.U. L 309 z 24.11.2009, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2009/1107/oj).